

Verslag van de lezing: Artificial Intelligence (AI) voor genealogen

Door Ank Poland

Dinsdag 19 mei 2026

Kunstmatige intelligentie (AI) is al bijna niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. Slimme technologie denkt steeds vaker met ons mee. Maar wat is AI nu precies, wat kun je ermee? En wat kan het betekenen bij genealogie?

Zeer veel, volgens Karel Spee, de spreker van deze avond. Karel kan er heel bevlogen over vertellen en weet zijn kennis en ervaringen heel goed over te brengen aan de ruim dertig bezoekers van deze avond en de ruim veertig gasten die deze avond volgen via streaming.

AI is een verzamelnaam voor computersystemen die taken uitvoeren waarvoor normaal gesproken menselijk denkwerk nodig is. Het product is gebaseerd en getraind op bestaande teksten. Met AI kun je bijvoorbeeld gegevens ordenen en analyseren of teksten samenvatten. ChatGPT is een bekende chatbot gebaseerd op AI waarmee je een dialoog kunt voeren. Deze chatbot is echter niet voor alles geschikt, maar er zijn inmiddels vele chatbots beschikbaar.

Karel heeft duidelijk voorkeur voor Perplexity als chatbot voor archieven en genealogen.

AI kan bij archieven zorgen voor:

- Automatische transcriptie en indexering van historische documenten;
- Verbeterde zoekfunctionaliteit met natuurlijke taalverwerking;
- Slimme metadata-extractie voor efficiëntere catalogisering;
- Beeldherkenning voor het identificeren en categoriseren van visueel materiaal.

AI kan bij genealogisch onderzoek gebruikt worden voor:

- Geavanceerde patroonherkenning voor het koppelen van familierelaties;
- AI-gestuurde suggesties voor potentiële familieverbanden;
- Automatische vertaling van meertalige bronnen;
- Voorspellende analyses voor het ontdekken van ontbrekende informatie.

Karel geeft van alles duidelijke voorbeelden. Hijzelf downloadt bv. vele documenten waar hij met een bepaalde zoekopdracht AI op loslaat. Dat kan een naam zijn, een beroep of andere zoektermen. Het kan soms een nachtje (of meer) in beslag nemen, maar het gaat zoveel sneller dan wanneer je dit zelf allemaal na moet zoeken. Ook transcripties van (notariële) akten zijn eenvoudiger te maken en zelfs een samenvatting kan worden gevraagd aan AI waardoor de (oude) taal veel begrijpelijker wordt. Niet alleen oud Nederlands

wordt begrijpelijker, je kunt ook vele stukken uit het buitenland laten vertalen. Kortom, AI biedt de genealoog vele, vele mogelijkheden.

Je moet even de weg zoeken daarin. Maar Karel waarschuwt regelmatig op deze avond voor een veelgemaakte fout: check, check en dubbelcheck. Ook AI bevat (soms vele) fouten. Dus check alles goed wat je door AI wordt aangeboden.

Voorzitter Ab Stikkelorum bedankt Karel Spee voor deze inspirerende avond, gevolgd door een welgemeend applaus van de zaal.

Wie meer details zou willen weten kan de PowerPoint van Karel opvragen door een mailtje te sturen naar secretaris-ryn@ngv.nl

Foto: Henriette Adema
Rechts staat spreker Karel Spee, links voorzitter Ab Stikkelorum

